

Brzezińska, Jadwiga

Polsko-niemieckie sympozjum historyków medycyny

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 40/4, 172-174

1995

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Veneto (Azienda Regionale Foreste de Veneto) jako terenowa stacja naukowo-dydaktyczna, będzie uprawa i ochrona rzadkich gatunków roślin alpejskich oraz edukacja studentów i szerokich kręgów społeczeństwa.

Alicja Zemanek
(Kraków)

POLSKO-NIEMIECKIE SYMPOZJUM HISTORYKÓW MEDYCYNY

Współpraca polskich i niemieckich uczonych w dziedzinie historii medycyny miała początkowo charakter indywidualny. W 1977 r. zostało podpisane porozumienie między Polskim Towarzystwem Historii Medycyny a Niemieckim Towarzystwem Historii Medycyny NRD. Efektem tego było organizowanie wspólnych konferencji naukowych na przemian w Polsce i Niemczech wschodnich. Wieloletnie kontakty uczonych z ośrodków naukowych Polski i Niemiec, ostatnio także zachodnich, przyczyniły się do wytworzenia klimatu zrozumienia, szacunku i przyjaźni. Zwłaszcza, że spotykano się nie tylko na sympozjach bilateralnych ale i na zjazdach europejskich. Wytworzona płaszczyzna koleżeńskigo porozumienia pozwoliła na podejmowanie wspólnych prac badawczych, interesujących obie strony, wymianę doświadczeń i prelegentów, a także ocenę i naświetlenie wspólnych problemów historycznych z zakresu historii medycyny, nawet tych trudnych i kontrowersyjnych.

Kolejne polsko-niemieckie sympozjum odbyło się w Szczecinie w dniach 26–28 października 1995 r. nt. *Polacy i Niemcy w walce z chorobami zakaźnymi w pierwszej połowie XX w.* Zorganizował je prof. dr hab. med. Tadeusz Brzeziński, kierownik Zakładu Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej Pomorskiej Akademii Medycznej, zarazem prezes Szczecińskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji oraz redaktor naczelny „Archiwum Historii i Filozofii Medycyny”.

W trakcie obrad wygłoszonych zostało 18 referatów naukowych. Oto ich tematyka: 1) Rolf Winau, Berlin – *Od zastosowania surowic do chemioterapii*, 2) H. Schadewaldt, Düsseldorf – *Niekieckie badania w dziedzinie medycyny tropikalnej po pierwszej wojnie światowej*, 3) Peter Schneck, Berlin – *Paul Ehrlich (1854–1915) i jego kontakty z lekarzami Europy Wschodniej przy próbach pierwszych chemioterapeutyków*, 4) Antoni Jonecko, Kraków – *Górnoślązak Gustaw Giemsa (1867–1948) – jego uniwersalna metoda barwienia mikroskopowego i zasługi dla medycyny tropikalnej oraz chemioterapii*, 5) Heinrich Goerke, München – *Radiologia i gruźlica w Niemczech w pierwszej połowie XX stulecia*, 6) Ingrid Kästner, Lipsk – *Budowa stacji zakaźnych w Lipsku w początku bieżącego stulecia*, 7) Susanne Hahn, Drezno – *Problemy higieniczno-przeciwepidemiczne*

Ryc. 1 Siedzą w prezydium symposium polsko-niemieckiego w Szczecinie od lewej: prof. dr hab. med. Hans Schadewaldt z Düsseldorfu, prof. dr hab. med. Heinrich Goerke z Münchenu i prof. dr hab. med. Tadeusz Brzeziński ze Szczecina. Stoi i przemawia w dyskusji prof. dr hab. med. Zdzisław Gajda z Krakowa.

na Międzynarodowych Wystawach Higienicznych w Dreźnie w latach 1911 i 1930, 8) Leon Korc , Opole i Antoni Jonecko, Kraków – Szpital Płucny w Sławięcicach w 1901 r. oraz sławięcickie badania Goetscha u Roberta Kocha nad tuberkuliną, 9) Natalie Decker, Lipsk – Grypa „hiszpanka” w Lipsku w 1918–1920 r., 10) Roman Wankiewicz, Bydgoszcz – Zwalczanie czerwonki oraz tyfusu brzuszego i plamistego przez polski ruch podziemny w latach 1941–1944, 11) Edmund Waszyński, Wrocław – Prof. Rudolf Stefan Weigl i działalność Instytutu Tyfusowego we Lwowie w latach 1939–1944, 12) Andrzej Lipiński, Mariola Lembas-Schnabel, Szczecin – Problemy epidemiologiczne Szczecina w okresie migracji ludności 1945–1948, 13) Czesław Leśmian, Łódź – Akty prawne dotyczące zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, wydane przez Wojskową Radę Sanitarną w latach 1918–1921, 14) Elżbieta Więckowska, Wrocław – Udział Naczelnego Nadzwyczajnego Komisariatu do Walki z Epidemiami w zwalczaniu chorób zakaźnych, 15) Piotr Abramowicz, Łódź – Instytut Weigla w Częstochowie w latach 1940–1944, 16) H. Moiszewska, J. Niścigórska, Szczecin – Rozwój zakaźnictwa w Szczecinie po drugiej wojnie światowej, 17) Wojciech Kołodziej, Dorota Kaczmarek, Łódź – Walka z chorobami zakaźnymi Warszawskiego Towarzystwa Higienicznego w 1913 r.

Referaty wygłaszane były w języku niemieckim i angielskim. W obu tych językach toczyła się również dyskusja, niekiedy bardzo długa i wnosząca wiele nowych ciekawych elementów, naświetlających omawiane problemy.

W symposium brała udział liczna grupa uczonych niemieckich oraz polskich z różnych ośrodków naukowych, jak Kraków, Poznań, Warszawa, Wrocław, Łódź. Wszyscy oni byli uczestnikami podniosłej uroczystości, jaka miała miejsce w dniu 27 października 1995 r. w auli Pomorskiej Akademii Medycznej, nadania godności doktora *honoris causa* profesorowi Hansowi Schadewaldtowi z Düsseldorfu, prezydentowi Międzynarodowego Towarzystwa Historii Medycyny, wielkiemu przyjacielowi Polaków. Posiada on ogromne zasługi w tworzeniu dobrej współpracy pomiędzy uczonymi obu sąsiadujących krajów. Przedstawił to wyczerpująco w swoim pięknym wystąpieniu profesor Tadeusz Brzeziński. Zasługi te podkreślił jeszcze dr Piotr Górski, absolwent studium doktoranckiego prof. T. Schadewaldta w Düsseldorfie, który niedawno obronił swą pracę doktorską w Katowicach u prof. D. Moski. Odczytano piękny list gratulacyjny dla profesora T. Schadewaldta, który nadesłała profesor Barbara Kuźnicka, kierownik Zakładu Historii Nauki o Leku Instytutu Historii Nauki PAN w Warszawie.

Nowy doktor *honoris causa* PAM swój wykład poświęcił zagadnieniom etyki lekarskiej. Nawiązując do korzeni medycyny, różnych wizerunków człowieka i choroby w przekroju dziejowym, zaznaczył wagę sumienia lekarskiego we współczesnym postępowaniu medycznym. Przepiękna oprawa i ceremonia tej uroczystości pozostawi niezapomniane przeżycie jej uczestnikom.

Na zakończenie symposium odbyła się konferencja okrągłego stołu, podczas której omawiano problemy i perspektywy dalszej współpracy polsko-niemieckiej w dziedzinie historii medycyny. Ostatniego dnia miała miejsce wycieczka autokarowa do Świnoujścia, Międzyzdrojów i Kamienia Pomorskiego. Oprócz walorów poznawczych, celem jej było stworzenie możliwości do indywidualnych kontaktów i nawiązywania przyjaźni pomiędzy uczonymi obu krajów. Znakomita organizacja, klimat serdeczności i życzliwości, które towarzyszyły obradom, to wielka zasługa prof. Tadeusza Brzezińskiego oraz pracowników jego zakładu.

Proces scalania państw europejskich, który przeżywamy obecnie, dotyczy nie tylko aspektów politycznych i gospodarczych, ale również kulturalnych i naukowych. Możliwość stworzenia, poprzez kontakty indywidualne i zbiorowe, takiej współpracy naukowej, jaka istniała w okresie średniowiecza w Europie, jest wielkim wyzwaniem dla współczesnego pokolenia naukowców. Zrozumienie i przyjaźń w kontaktach osobistych pomiędzy uczonymi wszystkich krajów świata, to cel, który przyświeca polskim naukowcom na co dzień i realizowany jest w sposób ciągły. Służą temu w sposób szczególny wyjazdy zagraniczne i organizowane następnie w rewanżu imprezy krajowe.

Jadwiga Brzezińska
(Kołobrzeg)